

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

MAANDBLAD UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSE ENTOMOLOGISCHE VERENIGING

ISSN 0013-8827. Officiële afkorting (World List): Ent. Ber., Amst.

Deel 40

1 februari 1980

No. 2

Adres van de Redactie:**B. J. LEMPKE, Plantage Middenlaan 64, 1018 DH Amsterdam — Nederland**

INHOUD: PIETER J. DEN BOER, In memoriam Carl H. Lindroth (p. 17). — B. J. LEMPKE, *Trekvlinders in 1978* (p. 19). — C. VAN ACHTERBERG, Notes on some species of Braconidae (Hymenoptera) described by Hedwig from Iran and Afghanistan (p. 25). — Literatuur (p. 31: W. N. Ellis; p. 32: B. J. Lempke). — Korte mededelingen (p. 18: V. S. VAN DER GOOT; p. 24: J. KRIKKEN; p. 32: Nieuwe aanwinsten voor de bibliotheek).

In memoriam Carl H. Lindroth

door

PIETER J. DEN BOER

ABSTRACT. — — Obituary of Carl H. Lindroth, 1905-1979, honorary member of the Dutch Entomological Society.

Op 23 februari 1979 overleed Carl H. Lindroth op 73-jarige leeftijd. Hiermee werd een bijzonder actief leven afgesloten waaruit hij ons niet alleen bijna 200 publikaties nalaat, maar ook ontelbare vrienden. Carl werd op 8 september 1905 in Lund geboren, verliet in 1923 de middelbare school en studeerde biologie in Stockholm en Uppsala. In 1932 promoveerde hij op een zoögeografische behandeling van de insektenfauna van IJsland, waarmee hij definitief zijn interessen en gaven kanaliseerde in de richting van de postglaciale geschiedenis van de Noord-holarktische kever- (vooral loopkever-)fauna.

Carl was niet alleen een uitstekend onderzoeker en groot entomoloog, hij was ook een goed pedagoog en een bijzonder beminnelijk en hulpvaardig mens. Vanaf zijn 18e jaar heeft hij vrijwel ononderbroken les gegeven, aanvankelijk als leraar biologie (hij was tot 1951 tevens voorzitter van de vereniging van biologieleraars), vanaf 1947 als docent te Stockholm en vanaf 1951 als hoogleraar Entomologie te Lund. Daarnaast heeft hij via artikelen, boeken, voordrachten, TV- en radiouitzendingen veel gedaan om entomologische kennis onder een breder publiek te brengen.

Reeds tijdens zijn studie, toen hij tevens aan het Natuurhistorisch Museum te Göteborg (1924-1931) werkte, raakte Carl doordrongen van de grote betekenis van goede faunistische collecties. Gedurende zijn hele leven zal hij de aandacht blijven vestigen op de taken van zoölogische musea. Het spreekt welhaast vanzelf dat Carl een leidende rol speelde in het entomologische verenigingsleven in Scandinavië: van 1941-1951 was hij secretaris van de Entomologische Vereniging te Stockholm en van 1952 tot zijn dood secretaris van het Entomologische Gezelschap te Lund; van 1952-1969 was hij bovendien redacteur van *Opuscula Entomologia* en van 1970-1974 van *Entomologia Scandinavica*. Daarnaast was hij een welhaast onmisbaar element geworden op de internationale Entomologische Congressen.

Carl was een geboren onderzoeker, die bijzonder scherp bijkomstig van essentieel wist te onderscheiden. Enerzijds herkende hij goed onderzoek onmiddellijk, anderzijds kon hij het kritiekloos aanvaarden van onvoldoende onderbouwde denkbeelden en het onnodig gebruik van mooie termen onverbloemd aan de kaak stellen. Als zodanig zijn zijn kritische beschouwingen over bijv. synoecologie en syngografie, en over concurrentie, in deel III van *Die Fennoskandischen Carabidae* nog steeds actueel. Deze eigenschappen maakten hem tot een uitstekend taxonoom die niet alleen orde wist te scheppen in de systematiek van de Noord-Europese carabiden, maar vooral ook in die van de loopkevers van het Noordamerikaanse continent. Typerend voor Carl Lindroth was, dat hij nauwelijks was geïnteresseerd in naamgeving en nomenclatuur, maar de taxonomie allereerst zag als een onmisbaar hulpmiddel om greep te krijgen op de processen die hebben geleid tot de huidige verspreiding van loopkevers in het Noord-holarctische gebied. Om zijn greep op deze processen te kunnen vergroten, beperkte Carl zich bepaald niet tot taxonomische en faunistische gegevens, maar wist op haast onnavolgbare wijze informatie uit sterk uiteenlopende gebieden van kennis bijeen te brengen en te overzien. De conclusies waartoe hij langs deze weg kwam, behoren hierdoor waarschijnlijk tot de best gefundeerde die de zoögrafiekent. Kenmerkend voor zijn inzicht is vooral de wijze waarop hij hierbij gebruik wist te maken van het verschijnsel van vleugeldi(poly)morfie. Zijn vermogen tot synthese komt ook duidelijk tot uiting in de mate waarin hij zijn rijke veldervaring wist om te zetten in naar mijn mening meestal frappant rake omschrijvingen van het habitat van de hem goed bekende loopkeversoorten.

Het is vrijwel ondoenlijk om hier zelfs maar een indruk te geven van de belangrijkste werkstukken van Carl Lindroth. Hiervoor moet ik verwijzen naar nummer 2 van *Entomologisk Tidskrift*, waarin een volledige lijst van zijn publikaties is opgenomen.

Ofschoon je vrienden, jouw kennis, belangstelling, opbouwende kritiek en milde humor zullen missen Carl, beschouwen we het als een voorrecht een mens met jouw wetenschappelijke en menselijke kwaliteiten te hebben mogen kennen. Je laat ons bovendien een overvloedige bron aan kennis en herinneringen achter.

LITERATUUR

Douwes, P., G. E. Ball, P. Brinck, H. Krogerus & T. Palm, 1979. Till minnet av Carl H. Lindroth. — *Ent. Tidskr.* 100 (2): 41-53.

Kampsweg 52, 9418 PG Wijster.

NEOCNEMODON LATITARSIS (EGGER) (DIPTERA, SYRPHIDAE) IN AANTAL IN NEDERLAND GEVANGEN. — Uit Nederland werden van deze soort vermeld: 3 ♂♂ door P. H. van Doesburg Sr. (*Tijdschr. Ent.* 91: V, 1949) en een ♂ uit Swalmen (Boukoul) door Meuffels (*Ent. Ber. Amst.* 30: 123, 1970). Ik ving *N. latitarsis* in 1978 te Barneveld (de Schaffelaar), Soestduinen (zuidrand), Apeldoorn (Echoput), Hoog Soeren (in het dorp), tussen Epe en Tongeren en bij het station Hulshorst. Totaal 28 ♂♂ en bij deze ♂♂ nog 23 ♀♀, waarmee dus ook de ♀ sexe in Nederland is vastgesteld. Zoals bij alle *Neocnemodon*-soorten zijn de ♀♀ moeilijk te herkennen. Het beste kenmerk vind ik de meer gootvormige uitdieping op de frons in tegenstelling tot de ronde kuilvormige uitdieping bij de ♀♀ van *N. vitripennis* (Meigen) en *N. pubescens* Delucchi & PschornWalcher. Geïnteresseerden kunnen op de Veluwe op laatbloeiende bramen omstreeks eind juli begin augustus *N. latitarsis* vaak talrijker aantreffen dan de gewone *N. vitripennis* (bijv. 31.VII.1978 bij het restaurant Echoput 12 ♂♂ *N. latitarsis* tegen een enkel ♂ van *N. vitripennis*). De vliegdata, de literatuuropgaven inbegrepen, zijn van 10.V-26.VIII. Waarschijnlijk is er een mei-juni generatie en een juli-augustus generatie (met een onderbreking van 15.VI tot 17.VII).

V. S. van der Goot, N. Anslinstraat 42, 1068 WN Amsterdam.